DICK BIJL

Eind aan de ongebreidelde macht

Veel goeds hoor je in Europa niet over president Donald Trump. Maar niet alles valt verkeerd, althans voor de bekende epidemioloog en oud-huisarts Dick Bijl. Hij verwacht dat Trump gaat ingrijpen in de medicijnenlobby door de farmaceutische industrie. En een eind zal maken aan de ongebreidelde macht van de farmaceuten. Goed nieuws kortom, aldus Bijl.

“De macht van de farmaceutische industrie is onnoemelijk groot”, steekt Bijl van wal. “Maar het ziet ernaar uit, dat die macht tanende is. In Amerika hebben ze het een beetje gehad met het steeds maar negeren van kritische berichten van onafhankelijke onderzoekers over de nadelige effecten van medicijnen en vaccins.”

Onbetrouwbaar onderzoek

Want hoe zit dat ook alweer? Er komen weliswaar allerlei onderzoeken over nieuwe medicijnen, maar in heel veel gevallen gaat het daarbij bepaald niet om onafhankelijk onderzoek. Integendeel. Het draait vaak om onderzoek door de farma zelf (mede-) gefinancierd, om zo positieve eindresultaten te krijgen. Zulk onderzoek – dat behoeft geen betoog – is onbetrouwbaar, zoals Hartpatiënten Nederland al decennia lang betoogt.

“De industrie heeft zijn hand overspeeld”, aldus Bijl. “Slecht onderzochte en geteste medicijnen waarmee de markt wordt overspoeld, zijn niet goed voor de burgers. Artsen hebben te weinig kennis om die medicijnen en vaccins kritisch te toetsen. Zij zijn een makkelijke prooi voor de industrie. “

Leiband

Waar Europa nog braaf aan de leiband van de farmaceutische industrie loopt bij het toelaten van nieuwe medicijnen, heeft men in de VS daar een beetje de buik van vol, blijkt uit het relaas van Bijl. Hij baseert zich bij deze opvatting onder meer op gesprekken die hij voerde met hoogleraren aan de Stanford University in Palo Alto, nabij San Francisco waar hij onlangs een congres bijwoonde. Door het gesjoemel met het toelaten van medicijnen is het vertrouwen van de burger in arts en overheid afgenomen, daarbij versneld door de pandemie, aldus Bijl.

Gesjoemel

“Ik heb het sterke idee dat wetenschappers en medici die Trump gaat aanstellen een eind gaan maken aan dat gesjoemel. Er wordt daar straks beter gekeken naar het toelatingsbeleid van medicijnen. Die zijn immers bedoeld om mensen beter te maken, maar van veel van die pillen is niet bewezen dat ze veilig en werkzaam zijn.” Hij wijst erop dat Robert Kennedy straks een belangrijke vinger in de medicinale pap heeft in de VS. “Kennedy heeft een netwerk van kritische en onafhankelijke artsen om zich heen. Dat is een hoopvol gegeven.”

Fascisme

“Overigens teken ik hierbij wel aan dat ik niet weet welke kant de VS met Trump op politiek gebied zal opgaan. Tijdens mijn laatste vakantie in de VS kocht ik het boek van de Amerikaanse hoogleraar filosofie aan de Yale University Jason Stanley, How fascism works. Daarin

beschrijft de auteur de belangrijkste kenmerken van het fascisme. In elk hoofdstuk komt Trump ter sprake.

FDA

In Amerika heb je de Food and Drug Administration (FDA). Die beslist welke medicijnen mogen worden toegelaten. Helaas laat die FDA de oren nogal hangen naar de farmaceutische industrie. “Stevig ingrijpen is nodig”, weet Bijl. “Het toelatingsbeleid van medicijnen is volledig ontspoord. Hoe dat kan? Omdat artsen en onderzoekers met conflicterende belangen met de farma die medicijnen de markt in duwen. Dat zijn dus artsen en onderzoekers die stevige banden hebben met de industrie. En wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Het ziet ernaar uit dat deze figuren vervangen worden door onafhankelijke onderzoekers die niets verdienen aan het goedkeuren van medicijnen.”

Onafhankelijk

Bijl ziet vooral een positieve ontwikkeling door de benoeming van Jay Bhattacharya tot hoofd van de National Institutes of Health NIH. De man is momenteel hoogleraar gezondheidseconomie aan de Stanford University. “Bhattacharya is| een sterk en onafhankelijk denker”, legt Bijl uit.” Hij hoopt dat onder zijn bezielende leiding een eind gemaakt kan worden aan de ongebreidelde macht en corruptie van de farmaceutische industrie. Althans in Amerika.

> “Je kunt een tijd lang als boef door het leven gaan, maar op een gegeven moment is de maat vol”

Medicijnen grote doodsoorzaak

Eerder al publiceerde dit magazine een gesprek met Bijl, waarin deze erop wees dat medicijnen een van de voornaamste doodsoorzaken zijn. Dat herhaalt hij opnieuw, en spreekt dan over de situatie in Nederland. “Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) beschermt de belangen van de industrie. Hetzelfde geldt voor bijwerkingencentrum Lareb. Die worden mede gefinancierd door de farma, en lopen dus keurig in de pas. Er zitten “deskundigen” in, die banden hebben met de farmaceutische industrie. Dan weet je het wel!”

Duizenden doden

Wat al deze clubs (FDA en CBG, maar ook de European Medicines Agency (EMA) in Amsterdam gemeen hebben, is het goedkeuren van medicijnen en vaccins die door onafhankelijk internationaal onderzoek juist als onwerkzaam en onveilig beoordeeld werden. “Dat heeft in het verleden al geleid tot vele tienduizenden doden”, aldus Bijl. “Zo was er een pil op de markt, Vioxx, waarvan vermoed werd dat die dodelijke hartinfarcten veroorzaakt. Maar “deskundigen” met banden met de industrie keurden die levensgevaarlijke pil goed, met alle gevolgen van dien. Vermoedelijk zijn door Vioxx 120.000 doden gevallen, voordat de pil uit de handel werd gehaald. En dan hebben we het over een pil, die niet beter werkte dan paracetamol. Dat laat zien dat mensen die banden hebben met de industrie, niet thuishoren in commissies waar beslissingen vallen over het toelaten van medicijnen en vaccins. Zulke lieden zijn niet in staat tot een onafhankelijk oordeel.”

De maat is vol

“Je kunt een tijd lang als boef door het leven gaan, maar op een gegeven moment is de maat vol”, denkt Bijl. “In de VS kunnen mensen die misbruik maken van hun positie door rechters tot zeer hoge boetes en celstraffen worden veroordeeld. Ik verwacht dat dit proces zich onder Trump verder richting farma zal ontvouwen, en de macht van die industrie wordt ingedamd. Helaas verwacht ik in Nederland weinig verandering. Ik merk er ook niks van dat minister Fleur Agema van Volksgezondheid iets onafhankelijks tot stand kan brengen. De tekenen wijzen niet op iets positiefs wat dat aangaat.”

Hartpatiënten Nederland

Hij ziet dan ook een belangrijke rol weggelegd voor onafhankelijke patiëntenorganisaties zoals Hartpatiënten Nederland. Die kunnen de vingers op de zere plek leggen. Maar in zijn algemeenheid heeft hij weinig vertrouwen in patiëntenorganisaties. “De meeste zijn, net als de Patiëntenfederatie, gesponsord door de farmaceutische industrie. Dat is iets wat je als patiënt niet wilt. Iedereen weet waar dat toe leidt.”

Hartpatiënten Nederland is volledig onafhankelijk en objectief, en wordt niet gesubsidieerd door de farmaceutische industrie, voedingsmiddelenindustrie of overheid. ■